

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Ὅτι διὰ χρόνον καὶ σπανίως σωίζονται καὶ ἐκπυρῶνται οἱ κομήται.

Σωλεχοῦς γενομένης τῆς ἐκκείσεως καὶ ἀραιώσεως τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑπέκαυμα ἀναθυμιάσεων, διὰ τε τῆς τῶν πλανητῶν καὶ τῶν ἀπλανῶν ἀσέρων ταχυτάτης περιφορᾶς περὶ τὰ μέσα τοῦ οὐρανοῦ, ἐκτὸς τῶν ἑσπικῶν ἢ ὑποκειμένη ὕλη ὀφνεία τῆς ὑπεκαύματι ἀπολείπεται ἄκετος δυσάγωγος καὶ παχυτέρα· διὰ χρόνον ἔν συσπρεφομένη συμπιᾶται, καὶ ἔτι παχυτέρα γίνεται, καὶ εἰς ὄγκον αἶρεται εἰς εὐσυνεληθῆσα, ἐπεὶ δὲ μεγάλη καὶ πυκνὴ ἢ σύσσεις τῶ κομήται ἐκ τῆς ἐκκεχυμένης καὶ ῥεμβομένης ἐν ταῖς εὐρωτάταις χώραις τοῦ ὑπεκαύματος μόλις διὰ πολλοῦ τῶ χρόνον συσαίη αὐτὰ κατὰ βραχὺ ἐγκεινομένης καὶ συσπρεφομένης τῆς ὀφνείας ὕλης. ὄφρον καὶ ὀλίγοι γίνονται καὶ ὀρῶνται κομήται, καὶ ἐκτὸς τῶν ἑσπικῶν γενόμενοι, ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐξάσει ἐπικυλιόμενοι λύονται καταπιμαφράμενοι, καὶ ἔχουσι τεταγμένην περίοδον, καὶ δὲ χρόνον ἡμῖν γνώριμον συστάσεως, καὶ ὄδον εὐθετον καὶ κανονικὴν. ἄλλοι γὰρ ἄλλη πηρὶ ἐν ἄλλῳ χήματι φαινόμενοι, ἄλλῳ ὄδον τρέπονται, καὶ τάχιστα ἐκλείβουσιν. ἄλλοι δὲ σχολαιοτέρων τῶν ἰδίων φορῶν ποιόμενοι, ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι φλεγόμενοι, ἐκεῖνοι μὲν εὐλύτοι, ἔτι δὲ πυκνοτέρας λαχόντες συστάσεως, καὶ

καὶ οἱ μὲν ἡμῖν ἐγγυτέρω, οἱ δὲ εἰς ὕψος ὀρώμενοι,
 καὶ τὸ φέγγος καὶ τὸ μέγεθος ἐναλλάττασι. καὶ εἰ τοῖς
 τηλεσκοποῦσι πρὸ τῆς ἐξάψεως σώματα παμμεγέθη
 ὀραῖνται, ἐδὲν ξέρον. σώματα γὰρ εἰσι μέγιστον ὄγ-
 κον προσλαβόντα. παῦ γὰρ τὸ ἐν ὕλῃ μέγεθος καὶ
 ὄγκον ἔχον σῶμα ἐστι. τὸ δὲ ἀποικάζειν αὐτοὺς εἰς
 αἰθέρα, καὶ ἐκλείποντας ἀπωθεῖν εἰς βάθος ἀχανῆς
 καὶ ἄοπτον καὶ αὐτοῖς τοῖς τηλεσκοπῆσι, καὶ περιόδους
 αὐτῶ ἀναπλάττειν, καὶ ἐπανιόντας μαντεύεσθαι, κο-
 μιδῆ παράλογον. τί γὰρ τέτους τοιαῦτα πλάττειν ἐ-
 νέπεισε; ἢ τὸ ὀρώμενον μέγεθος, καὶ τῆς φλογώσεως
 ὁ χρόνος. ἀλλὰ πῶς ἐκ ἐπιλογίσαντο τὰ ἐκεῖ τῶ ὑ-
 πεκαύματος διαστήματα; καὶ τῆς ἐκεῖ ῥεμβομένης ὕ-
 λης, καί τοι ὀφθείας ἕσης, τὴν λεπτότητα καὶ μαυότη-
 τα; εἰ γὰρ παρ' ἡμῖν ὀλίγον ὕδωρ ἀτμιζόμενον εἰς
 νέφος τοσῶτον σπυρίσεται καὶ τὸν ἕρανὸν ὅλον ἀφ' ἡμῶν
 καλύπτει, ὅση δὲ ὕδατος ἐν ἀτμοσφαίρᾳ περιγείω
 καὶ τῆς ἀναφερομένης ἐκεῖ ἀτμίδος ἡ διαφορά κατὰ τὴν
 λεπτότητα καὶ μαυότητα, ὅσον δὲ καὶ ἄρῦς ὁ ἐκεῖ χῶ-
 ρος, καὶ ἡ περιπλανωμένη ἐν αὐτῷ ὀφθεία ὕλη. οἷαι
 δὲ καὶ αἱ περιφοραὶ καὶ συγκινήσεις. μεγάλαι γουῦ
 καὶ αἱ συστάσεις, καὶ τέπων αἱ λύσεις χρόνιοι. εἰ δὲ
 καὶ τὴν τυχεῖσαν ξένῳ ὕλῳ ἐν ἐκείνοις ἀποναίνον-
 ται ἐπιμεμνήσθωσαν. ὡς τὰ στοιχεῖα ἐκ αὐτῆς συ-
 στάσεως τοῦ παντὸς ἀλλήλοις συμμέμικται, καὶ διηνε-
 κῶς ἐν τῷ παντὶ διὰ τῆς αἰθερίας φορᾶς συγκινοῦ-
 μενα μίγνυται καὶ διὰ τῆς τοιαύτης μίξεως τελειωρ-
 γὸς τῶ γιγνομένων ἢ φύσις ὀραῖται. θεεῖ γὰρ καὶ τὸ
 πῦρ

108 ΒΙΒΛΙΟΝ Α΄ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

πῦρ κάτω ἀνωθεν κινέμενον, καὶ εὐνοιοῖ καὶ διίσει,
καὶ ὅλως σαΐζει καὶ τηρεῖ καὶ περιθάλλει τὰ γιγνώ-
μενα, θείει κάτω, ἔλκον ἀνω τὰ χαμερπῆ, καὶ κα-
τιὸν ἀνάγει, καὶ ὅλον τὸ παθητὸν σῶμα συγκινεῖ κι-
νέμενον. ἐντεῦθεν ἄρα καὶ ὁ κοινὸς τῆς φύσεως διη-
νεκῆς ῥῆς καὶ ἡ γένεσις ἀδιάλειπτος. πῶς δὲ καὶ κα-
τὰ τὴν μαθηματικὴν αὐτῆς ἀκρίβειαν ἐσσυνοῦσι τὴν
ἡμῶν κομητῶν κινήσιν ἀνώμαλον οὔσαν. τί δ' ἡμῖν ἐπι-
κροτῶσι τὰς παραβολικὰς καὶ ἐλλειπτικὰς, τὰς κύκλοι
σιγῶντες. ἢ ἵνα ἄγωσι καὶ φέρουσι τοὺς κομήτας ὡς
βύλονται, εἰς τὸ ἀφανῆς παρωθεῖντες καὶ κρύπτοντες,
μήτε κενεῖα ἐλλείψεων στήσαντες, οὔτε παραβολῶν
πρὸς ἄξονα παραβάλλοντες. τί δὲ καὶ τῶν προτέρων
ἐρανοσκόπων τὰς μαρτυρίας ἐπελάθοντο; μαρτυροῦσι
γὰρ οἱ ἐπισημότατοι, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς κομη-
ται ἀνώμαλως ἐφέροντο, οἷος ὁ ὀφθαλμὸς ἐν ἔτει Σωτη-
ρίῳ α' χι' ἢ. κατὰ δεκάτην ὀγδόην Δεκεμβρίου, καὶ διαρ-
κέσας μέχρι τῆς δεκάτης ὀγδότης Ἰαννουαρίου, ὃν πα-
ρατηρήκεν ὁ σοφὸς Κεπλέρος, καὶ ἐπισημειώσατο τὴν
πορείαν αὐτῆς ἀνώμαλον οὔσαν. ὁμοίαν δὲ πορείαν ἐ-
ποίησατο τὰ πολλὰ ἐπ' εὐθείας κυλιόμενος ὁ ὀφθαλμὸς
ἐν ἔτει α' χπ' ἢ. κατὰ μύῃα Αὐγούστου, ὃν παρατηρή-
ρηκε καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐσημειώσατο ὁ ἐρανοσκόπος
Χέβελ. τοῦ τίνου αἱ παραβολικαὶ καὶ ἐλλειπτικαὶ
ἡμῶν κομητῶν κινήσεις, καὶ οἱ ἔκτοποι ἀποικισμοί, καὶ
εἰς ἀφανῆς καταδύσεις. αἰδοῦμαι γὰρ λέγειν ὅτι σο-
φοὶ τοιαῦτα φρονέσι ἐλίποντες καὶ ἀποκρύπτοντες εἰς
ἀφανῆς τῆς αἰθέρος τὰς κομήτας, καὶ κατὰ χρόνους τε-
ταγ-

ταγμέναις πάλιν πρὸς ἡμᾶς πρὸς αὐτὰς ἐπαυελθεῖν καὶ ἐποφθῦναι προσδοκῶντες, καὶ μωυτλόμενοι.

Καὶ τὰ ὑφορώμενα ὑπότισι τῆς ἄσρων νεφέλια, ὡς τὸ ὑπὸ τῆς φάτνῳ ὁρώμενον λολκὸν καὶ καθαρόν νεφέλιον, τῆ ἀνωτάτῃ ὑπεκαύματος ὑπὸ τῆς ἐνεργείας τῆς ὑπερκειμένων ἀσέρων ἕξαψις ἐσιν, εἶπεν λέπτυνσις καὶ μαύσις καὶ κάθαρσις.

Τοιῦτον ὑπολαμβαίνω, ὡς ἔστι καὶ ὁ ὁρώμενος τοῖς πλεσκοπέσι δακτύλιος περὶ τὸν Κρόνον. μέγιστος γάρ ὄν ὁ πλανήτης, καὶ τῆς ἄλλων ἀπώτερος, ἔλκων πλείονα τὴν ἀτμίδα εἰς ἑαυτὸν διὰ τὸ μέγεθος, διακρίνει συνεχῶς διακαθαίρων, μὴ ταχέως διαλύων καὶ διασκεδάζων ὡς ὁ ἥλιος διὰ τῆς ἀπόστασιν. εἰ γὰρ καθεσὸς ἦν, ἐκ αὐτῆς πλεονάζον εἶη, καὶ ἐλαττέμενος καὶ μεταχηματιζόμενος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ΄.

Περὶ τῆς κατ' ἐμφασιν ἐν μετεώροις φαινομένων.

Τῶν ἐν μετεώροις τὰ μὲν καθ' ὑπόστασιν γίνονται, τὰ δὲ κατ' ἐμφασιν μόνῳ. περὶ μὲν ἐν τῆς καθ' ὑπόστασιν εἶρηται ἀποχρόντως· ῥητέον δὲ ἐξῆς περὶ τῆς κατ' ἐμφασιν. εἰσὶ δὲ ταῦτα χρώματα, χάσματα, βόθυνος, ἄλωις, ἴφισ, παρήλιος, ῥάβδος, καὶ τὰ παραπλήσια.

Τὰ μὲν ἐν χρώματα ἐκ τῆς πυκνώσεως τῆς ἀέρος, ἢτοι τῆς ἐν τῆς ἀέρι ἀτμῶν καὶ ἀναθυμιάσεων καὶ

τῆ

τῷ φωτὶ σχηματίζονται. διὸ καὶ ἡμέρας διαφόρως ὁ ἥλιος ὁράται, καὶ ἐν νυκτὶ αἰθείας δοκίσης ὁ ἕρανός.

Ὅσακις γὰρ ὁ ἕρανός καιόμενος δοκεῖ, εἴτ' οὐδ' ὁ αἴρ ὀλικῶς ἢ κατὰ μέρος φοινικοῦς ὁράται, φλόξ ἀνῆψε πῆ τῷ συνήθεσι καιομένων ἐν τῷ ὑπεκαύματι, καὶ τὸ φῶς ὁράμενον διὰ πυκνῆ καὶ ξηρῆ τῷ αἔρος, τῆς φλογὸς μὴ φαινομένης, φοινικοῦς ὁ οὐρανός ὁράται. γίνονται δὲ καὶ πάντα τ' ἄλλα χρώματα διὰ ὀλιγωτέρου φωτὸς ἢ πυκνοτέρου τοῦ αἔρος, ἀλλ' εἰσὶν ἕσονται ἐν νυκτί.

Ἀχλυώδης δὲ καὶ συγνάζουσα ἡμέρα καθοράται, καὶ τὸ βάρος οἶον ἔχει ὁ αἴρ, τὸ φῶς ἐλέγχει διὰ τῷ χρωμάτων. νύξ δὲ τὰ πολλὰ συσκιάζει καὶ κρύπτει.

Οἱ δὲ βόθρυνοι ὁρῶνται, ὅσακις ἐν φωτεινῷ αἔρι μέσον ἔγκειται ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ μέλαν πλεῖον τῷ φωτεινῷ. τὸ γὰρ φωτεινὸν μᾶλλον κινῆν τὴν ὄψιν ἐγγύς δοκεῖ. τὸ δὲ μέλαν ἥττον κινῆν πόρρω δοκεῖ, καὶ τὸ φαινόμενον βόθρυμος ὁράται.

Ὅταν δὲ τὸ μέλαν ἀνεωγμένον φαίνεται διὰ τὸ εἶναι πλεῖον τὸ φῶς τότε χάσμα φαίνεται.

Τάτε γὰρ χρώματα καὶ βόθρυνοι καὶ χάσματα ἐκ τῆς διαθέσεως τῷ αἔρος, καὶ τοῦ φωτὸς πρὸς τὴν ὄψιν τὰς ἐμφάσεις ποιῶσι κατ' ὕψωσαν. ἄλλως δὲ καὶ ἴρις, καὶ παρήλιοι, καὶ ῥάβδοι κατ' ἀντανάκλασιν τῷ φωτός.

Καὶ ἡ μὲν ἄλλως κύκλος ἐστὶ φωτεινός ἐν νεφέλῃ ἔχουσα ὁράμενον ἐν μέσῳ τὸν φωτίζοντα ἀνωθεὺς ἥ-

λιον,

λιον, ἢ σελήνη, ἢ ἀστέρα τῶν λαμπρῶν. ὅταν γὰρ ἀτμίδος ἀνεχθείσης καὶ συλισαμένης εἰς νέφος, ὁμαλὴ ἢ σύσασις γένηται καὶ μικρομερῆς, ἥτοι ἐκ μορίων σμικροτάτων, ὑπερφέρεται δὲ τῆς τοιαύτης συστάσεως ὁ ἥλιος ἢ ἡ σελήνη, ἢ ἀστὴρ τις τῶν λαμπρῶν, τὸ μὲν κατὰ κάθετον τῆ ὑπερφερομένης σώματος γίνεται μακρότερον καὶ λεπτότερον, ὑπὸ τῆς κινήσεως τοῦ ὑπερφερομένης διακεκλιμένον, τὸ δ' ἐντεῦθεν ἕδον πάχει, ὅς ἴσου δὲ πάντοθεν περὶ τὴν κάθετον γυρομένης τῆς διακείσεως διὰ τὴν ὁμαλότητα τῆς συστάσεως, ἀνάγκη τὸ πέρασ τῆς διακεκλιμένης ἀτμίδος κύκλον γίνεσθαι, ἀφ' ἧς τὸ ἐπέκεινα μέλαν μὲν ἐστὶ διὰ τὴν πύκνωσιν, μικρομερῆς δὲ καὶ συνεχῆς κατὰ κύκλον ἐκ μορίων πάνυ μικρῶν καὶ συνεχῶν. εἰς ταῦτα γὰρ τὸ φῶς προσπεσῶν ἀντανεκλάται, καὶ τῆς ἄλλοφαντασίαν ποιεῖ.

Τὰ γουῦ ὕδατρά ἐκεῖ μόρια τῆς ἀνεχθείσης ἀναδυμιάσεως ἐλάχιστα καὶ συνεχῆ ὄντα εὐοπῆα γίνονται δεχόμενα μὲν τὸ φῶς, τοῦ δὲ φωτίζοντος τὸ σχῆμα περιλαβεῖν μὴ δυνάμενα. καὶ τὸ μὲν φῶς ἀνακλώσι, καὶ κάτω πρὸς ὄψιν πέμπουσι, τὸ φωτίζον ὅμως ἔχει περιστῶσι. οὐ γὰρ οἶόν τε τὸ κατ' αἰσθήσειν ἀδιαίρετον, σχῆμα περιλαβεῖν, καὶ πρὸς αἰσθήσειν παραστήσαι. τὸ γὰρ σχῆμα αἰεὶ διαιρετόν. ἔχει γὰρ αὐτὸ σχηματισθεῖν ἐν αἰσθήσει, εἴμῃ μέρος ἐκτὸς μέρους φανῆ. πῶς δὲ ἐν τῷ ἀδιαίρετῳ μέρος ἐκτὸς μέρους εἰκονισθεῖν; κατὰ λόγον ἄρα ἐνεργεῖ ἢ αἰσθήσεις ἐν τῷ ἀπλῶ τὸ ἀπλῆν, καὶ ἐν ἀδιαίρετῳ τὸ ἀδιαίρετον

πα-

παιγῶσα, ἢ ἀαλόγως συμμειζήσα ἢ εὐῶσα τὰτε διακρινόμενα, καὶ τὰ λυώμενα, αἰεὶ τῇ φύσει παρὰ θένσα, ἢ ταύτῳ διαφανῶσα.

Γίνεται δὲ ἢ ἄλλως ἢ κύκλος ὀλόκληρος, ἢ κύκλε τμήμα· καί ποτε μᾶλλον συνίσταται καὶ πυκνῶται, ποτὲ δὲ διασπᾶται, ποτὲ δὲ ἢ μαραίνεται.

Μαρανομένη ἐν ἥτοι διαλυομένη σημεῖον εὐδίας· διασπώμενη, σημεῖον ἐστὶν αἵμα, ἢ ὄθρον ὁ διασπασμός, ἐκεῖθρον ὁ αἴματος· πυκνομένη δὲ σημεῖον ἐστὶ βροχῆς· ἢ ἀσέρον δὲ θάπτον ἢ συνίσταται ἢ διαλύεται, ἢ εὐδὸν βέβαιον προσημαίνει.

Ἴρις δὲ ἐστὶ τόξον ἐν νεφέλῃ τεύχεον ἀπ' ἐναντίας τῆ ἡλίου φαινόμενον· συνίσταται ἐν ἑκ τε τῆς ἰδιαίτερας συστάσεως τῆ νέφους καὶ τῆς πρὸς τὸν ἥλιον θέσεως· ὅσῳ γὰρ τῆ ἀπ' ἐναντίας τῆ ἡλίου νέφους κοίλα ὄντος, ὕδατηρὰ ἢ ἢ μικρομερῆ καὶ συνεχῆ τὰ μόρια, πρὶν εἰς ἐμβριθεῖς ψεκᾶδας συνέλθωσι, ἄνε καταπίπτειν, χρόνα γὰρ δεῖται ἢ ἐκκερισί, ἀλληλοχόμενα γίνονται οἷονεὶ κότοπτρα, τῆ ἡλίου τὸ φῶς δεχόμενα, καὶ πρὸς ὄψιν διαπέμποντα κατ' ἀντανάκλασιν, καὶ τὴν ἴριον παριστῶσιν· εἰ γὰρ διὰ σμικρότητα τὸ χῆμα τῆ φωτίζοντος περιλαβεῖν δύνασται, ἀλλὰ τὸ φῶς μόνον· ἐπεὶ δὲ τὸ φῶς ἀνακλώμενον ἐκ τῆς κατόπτρων ἀπολαμβάνει τι, εἰ εὐεσι χῶμα εἶπεν· σκιαὸν ἐξ αὐτῆς, παραλλάσσει δὲ ἢ ἐκ διαφόρου προσπτώσεως· ἴση γὰρ ἢ γωνία τῆς προσπτώσεως τῇ γωνία τῆς ἀντανάκλάσεως, καὶ ἐκ τῆ πλείον ἄμα ἢ ἑλάττον συνιστάει, διὰ ταῦτα ἐν διαφόροις ὁράται χῶμα-

μασι. τὸ μὲν γὰρ φοινικουῦ ὁράται, ὅτι ἐγγύτερον, ταῦτόν εἰπεῖν ἐν ὀξυτέρᾳ γωνίᾳ καὶ σφοδρότερᾳ τῇ προσβολῇ, καὶ ἐκ μείζονος τόξου ἀνακλάται. τὸ δὲ πράσινον, ἐκ μικροτέρου τόξου ἀμβλυτέρᾳ τῇ γωνίᾳ κλώμενον ἀσθενέστερον προσβάλλει. τὸ δὲ κυανουῦ, ὅτι ἐξ ἐλάσσονος ἐπιτόξου ὀλίγον καὶ ἀσθενές ἀνακλάται. τυχὸν δὲ καὶ ἐξ ὑδατερῶν μάλλον καὶ προσχειρότερων ἢ κατωπῆρικῶν μορίων. ὁράται γὰρ καὶ τι ξανθὸν μεταξὺ τῶ φοινικῆ καὶ πράσινου ἐκ παραθείσεως. τὸ γὰρ φοινικῆν παρὰ τὸ μέλαν ξανθὸν ἢ ὄψις ὁρᾷ. μέλαν δὲ πως καὶ τὸ πράσινον. διὸ καὶ εἶποτε ἴρις σελιῶν ὀφθῆ ἐν νυκτὶ, καὶ τὸ φοινικουῦ λευκὸν πως φαίνεται, καὶ τ' ἄλλα χρώματα ἀναλόγως λευκώτερα.

Φαίνεται δὲ καμπύλη ἢ ἴρις, ὅτι ἐκ νέφους κοίλου καὶ περιφερῆς γίνεται ἢ τῶ φωτὸς ἀνακλάσις. ὅταν γὰρ τὸ νέφος ἐξ ἐναντίας ἔχει τὸν ἥλιον, ἢ δὲ ὄψις μεταξὺ τυγχάνει τῶ νέφους καὶ τῶ ἡλίου καὶ τῶ ἐν τῶ νέφει συρισμοῦν ἢ δὴ ψεκᾶδων παύου μικρῶν, ἀλληγομοῦν καὶ πρὸς τὸν ἥλιον τετραμοῦν, καὶ τὸ φῶς εἰσδεχομοῦν, καὶ οἶονεὶ ἐνόπτρων ἀνακλώντων πρὸς ὄψιν, τότε ἢ ἴρις ἐραται.

Φαίνεται δὲ πολλακίς καὶ διπλῆ ἢ ἴρις, ἀντεγραμμονῆ ἔχουσα τὰ χρώματα ἢ ἀνωτέρα τῇ κατωτέρᾳ. ὅτι ἢ μὲν ἐξ ἐγγυτέρου τῶ νέφους, ἢ δὲ ἐξ ἀπωτέρου. διὸ ἀντιπαθεῖσιν αἱ ἀνακλάσεις τῶ φωτὸς καὶ αἱ ὄψεις, καὶ τὰ χρώματα.

Φαίνεται δὲ ἢ ἡμίκυκλος, ἢ ἐλάσσων ἡμικυκλίς, ἐδέποτε δὲ μείζων. τὸ γὰρ κέντρον τῶ ἡλίου καὶ τὸ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

κέρρον τῷ ὀρίζοντος, ἀφ' ἧς ἡ ὄψις, καὶ τὸ κέρρον τῷ κύκλῳ τῆς Ἰελδος, καὶ ὁ τύπου πόλος ἐπὶ μιᾶς εἰσὶν εὐθείας. ὅσον οὐκ ὑψῆται ὁ ἥλιος, τοσῦτον ὑποπίπτει τῷ ὀρίζοντος.

Ἄει δὲ ἀπ' ἐναντίας τῷ ἡλίῳ φαίνεται ἡ ἴρις, ἔωθεν μὲν πρὸς δυσμᾶς, δείλης δὲ πρὸς ἀνατολάς, πεταγμένως μὲν τοι κατὰ διάμετρον, εἰ ὁ ἥλιος τὰς θερινὰς ἀνατολάς ἀναβαίνει, ἡ ἴρις τὰς χειμερινὰς δυσμᾶς περιπατεῖ, καὶ εἰ τὰς θερινὰς δυσμᾶς ἔρεπεται, ἡ ἴρις τὰς χειμερινὰς ἀνατολάς διώκει, καὶ ἀνάπαλιν εἰ ὁ ἥλιος τὰς χειμερινὰς ἀνατολάς περιπολεῖ, ἡ ἴρις τὰς θερινὰς δυσμᾶς διώκει, καὶ εἰ ὁ ἥλιος πρὸς δυσμᾶς χειμερινὰς κλίνει, ἡ ἴρις πρὸς ἀνατολάς θερινὰς περιίπταται. ὅθεν χειμῶνος μείζονα ὀρῶνται τὰ τόξα, θερούς δὲ ἐλάσσονα. ὅτι ταῦτα μὲν πρὸς νότον καὶ μεσημβρίαν, ἐκεῖνα δὲ πρὸς ἄρκτον, μείζονα δὲ πρὸς ἄρκτον διὰ τὴν ἔγκλισιν τῷ ὀρίζοντος.

Ῥάβδοι δὲ καὶ παρήλιοι ὀρῶνται ἢ παρὰ θάτερον, ἢ παρ' ἐκάτερον τῷ ἡλίῳ ἀνατέλλοντος, ἢ δυσμένε, ὅταν νέφος πυκνὸν ὑδατρὸν καὶ ἀνώμαλον ὑπαντᾷ, τὰ μὲν μέσα ἐπ' εὐθείας τοῦ ἡλίου διαλυθῶν, περὶ δὲ τὰ πλάγια μᾶλλον πυκνωθῶν καὶ συσραφῶν. τῶν δὲ ὑδατρῶν ἐν αὐτῷ μορίων ψεκᾶδων ἤδη, ἀνώμαλως κειμένων, καὶ διαφόρως δεχομένων, καὶ ἀντανεκλώντων τὸ φῶς τῷ ἡλίῳ, οἷον εἰ κατόπτρων, διάφορα φαίνονται χρώματα. ἀλληλοχέμενα ἔν. κατὰ στίχους ἐν νέφεσι, ῥάβδους ταῦτα καλεῖσι.

Ὅταν δὲ πυκνοτέρα ἢ διότι καὶ ὑδατρά μᾶλλον, καὶ

ἢ ὁμαλή ἢ σύσασις τῆς μορίων ἐν τῇ νέφει, συυε-
 χῆς γενομένη καὶ μεγαλομερῆς, ἢ μόνον τὸ φῶς, ἀλ-
 λά καὶ τὸ χῆμα τῆ φωτίζοντος ἡλίου ἀναδέχεται, καὶ
 εἰκόνα φέρει ἡλίου, διὸ καὶ παρήλιος ὀραῖται, ἄλλω τε
 μὲν εἰς, ποτὲ δὲ καὶ δύο. αἰεὶ μὲν τοι περὶ τὰ πλά-
 για τῆ ἡλίου, ἐντεταγμένοις διαστήμασι φαίνονται καὶ
 ῥάβδοι καὶ παρήλιοι καθ' ὅρας τῆς ἀνακλάσεως ἐν
 ἐμφάσει.

Προσημαίνουσι δὲ ὄμβρος, καὶ ἀδροτέρως οἱ πα-
 ρήλιοι. ὅτι μᾶλλον πυκνὴ καὶ ὑδατηρά, ἢ σύσασις τῆς
 νεφῶν, παρηλίων φαινομένων.

Τὰ μὲν ἐν ἐν μετώροις καὶ κατ' ἐμφασιν φαινό-
 μενα τοσαῦτα καὶ ποιαῦτα, καὶ εἴτι τέτοις παραπλή-
 σιον, ἐκ τῆς αὐτῆς κατὰ ταῦτα γίνεται. ἐξ αὐτῆς
 ἄρα καὶ ἢ βόρειος λαμπετὸν ὡς δέχεται καὶ ἐφαπλοῖ
 τὸ φῶς, ἀλλ' τῆς εἰκότος τῆ φωτίζοντος κατὰ μίαν ἢ
 καὶ δύοτέρων ἀνακλάσεων δηλῆται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ΄.

Περὶ Αἰθέρος.

Τὸ πάντως ὀρατὸν τοῦδε κόσμου, τὸ μὲν ἐστὶν ἐνεργεία, ὃ, περ ἐστὶ. τὸ δὲ δυνάμει, ὃ, τι γίγνεται.
 ἢ τὸ μὲν ἐνεργῆν, τὸ δὲ πάχον. καὶ τὸ μὲν ἀπλῶς
 ἐνεργῆν, καὶ ὑπὸ μηδενὸς ἑτέρου σώματος πάσχον, τὸ
 δὲ ἀπλῶς πάχον ὑπὸ τῆ ἀπλῶς ἐνεργῆντος, καὶ πρὸς
 ἐκεῖνο μὴ ἀπτενεργῆν, ἐν μέρει δὲ πρὸς τὸ αὐτὸ ἀν-

τενεργῶν, καὶ ἀντιπάχον. περὶ μὲν οὐὶ τῆ παθητοῦ σώματος εἶρηται ἀποχρόντως κατ' εἶδος. ἀπλῶς δὲ ἐνεργῶν φύσει, ὃ, περὶ ἐστὶν ἐνεργεία ὄν, ἅπας ἐστὶν ὁ αἰθέρ, ταῦτ' ἐν εἰπεῖν ὁ ἕρανός. μεμέρισται ἡ φύσει τάτε ἐνεργοῦντα ἀπλῶς ἐν τῇ συστάσει τῆ πάντες κόσμου, καὶ τὰ πάχοντα, ἵνα μὲν τὰ ὄντα, καὶ γίνηται τὰ γινόμενα, καὶ διαρκῆ καὶ σώζεται τὸ παῦν, ὡς ἐξ ἀρχῆς διατάγη, καὶ μεμέρισται ἐν ποικίλοις εἶεσι. ἐστὶ γὰρ ὁ αἰθέρ σώμα ἀκμαῖον, εἴτ' ἐν ὑπ' ἐκενός ἄλλο σώματος πάχον, δρασικώτατον, συνεχῶς κινέμενον καὶ συγκινῶν ἀφῆ, καὶ ἐνεργεία μεταβάλλον ποικίλως τὸ ὑφαπτόμενον αὐτῆ παθητὸν σώμα.

Τέτα δὲ τὸ μὲν ἐστὶν ἐνεργεία διαφανές, τὸ δὲ ἐνεργεία φωτεινόν, οἷον ἥλιος καὶ ἀστέρες. μεμέρισται γὰρ ὁ ἕρανός φύσει, ὅτι σώμα ἐστὶ. καὶ εἰ μίαν ἔχει φύσιν, κατὰ μέρη ἔμπης διαλλάττει, ὅτι πρὸς ἔργα διαφέροντα ἐν τῷ παντὶ τέταχται. οὐ ἡ δὲ δι' ἑαυτὸν, ἀλλ' ἑτέρου ἕνεκα κινεῖται ὁ αἰθέρ φύσει κύκλω κινέμενος. εἰ γὰρ ἕκαστον σημεῖον ἀρχὴ καὶ τέλος ἐστὶ τῆς κύκλω φοράς, συληπται τὸ τέλος τῇ ἀρχῇ, ὅπερ ἐστὶ τῷ κινῶντι. ὡσεὶ ἐκ ἔχει τὶ ἐκτὸς ἑαυτῆ, πρὸς ὃ κατὰ φύσιν κινηθήσεται, ὡς εἰς τέλος ἴδιον. ἔχει ἡ φύσει τὴν αὐτῆ τελειότητα. τὰ δὲ ἐπ' ἀδείας κινούμενα ἕνεκα τῆς ἑαυτῆ βελτιώσεως κατὰ φύσιν κινεῖται. τὸ ἡ δὲ τέλος εἰδραποιεῖ τὴν ἑαυτῆ ἕσταν ἢ ἐνεργείαν, πρὸς ἃ ἡ φύσις ἰθύνει. κινεῖται τοίνυν ὁ οὐρανός τῶ πειργείων, καὶ ὑπ' αὐτὸν ἕνεκα, ἵνα δρῶσι καὶ ζῶσι ταῦτα.

Καὶ

Καὶ σχέσεις πρὸς τὰ ὑφ' αὐτὸν διαφόρους ἔχει· ὅθεν τὰτε φωσφόρα ἀπ' ἀλλήλων διαφέρει μεγέθει, καὶ ταχύτητι, καὶ τὰ διαφανῆ μέρη ὡσαύτως· πάντα γὰρ δρῶσι τὰ μέρη τοῦ αἰθέρος πρὸς τὰ ὑφ' αὐτὰ, πλὴν ἀναλόγως· τὰ μὲν γὰρ ἐνεργεῖα διαφανῆ ὄντα, τότε ὑπέκαυμα, καὶ τὸν ἀέρα, καὶ ὕδωρ αὐτὸ ἄγουσι εἰς τὸ προσεχές δυνάμει διαφανές, τὰ δὲ φωσφόρα ἐύλασιν εἰς ταῦτα τὸ φῶς, καὶ ἐνεργεῖα ποιῶσι διαφανῆ· ἔτω δὲ καὶ συγκινῶντα θερμαίνουσι, λεπτιύουσιν, ἐξάπτουσιν, ἀνάγυσσι, κατάγυσσι, συγκρίνυσσι, διακρίνυσσι ἀπ' ἀλλήλων, ἀλλοιῶσι, καὶ ποικίλως διατιθέασιν τὰ ὑπὸ σελήνῳ.

Μία γὰρ ἡ κίνησις τῷ αἰθέρος ὀλικῶς ἢ κυκλικῆ, ὅτι μάλιστα ὀμαλῆ καὶ συσπυρῆ καὶ ἀνήκουσα τῇ φύσει αὐτοῦ· τῷ γὰρ τελειότερῳ τῶν σωμάτων τὰ τελειότερα καὶ κρείττω κατὰ φύσιν ἀνήκει, καὶ τῷ ἀπαθεῖ τὰ μὴ ἔχοντα ἔκστασιν ἐμφυτον· τῆς γὰρ ἐπ' ἀδείας ἐξίσταται ἢ ἀρχὴ τῷ τέλει· διὸ καὶ ἀνώμαλος αἰεὶ· ὁποτέρῳ γὰρ ἔγγιον, ἐκείνου μᾶλλον καὶ τῷ ἐτέρῳ ἦτον· ἢ δὲ κυκλικὴ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἐπίσης αἰεὶ· διότι τῇ ἀρχῇ συνημμένον ἔχει τὸ τέλος, ὅθεν καὶ ὀμαλῆ διόλου· εἰκότως ἄρα τῷ μὲν παθητῷ σώματι ὀκείωται ἢ ἐπ' ἀδείας· ὅτι ἐν μεταβολῇ, τῷ δὲ ἀπαθεῖ ἢ κύκλῳ, ἵνα καὶ ἡ φύσις ἑκατέρου ἐκ τῆς κινήσεως ὀηλῶται· τὸ γὰρ μῆκος ἀρχικῶς κύκλῳ καὶ ἀδείας διέσταλται, καὶ τὰ γίνεαι διαφέροντα ἄρα, ἐν τέτοις διακρίνεται, καὶ ἀπ' ἀλλήλων κεχώριται· ὥστε εἰ τὸ ὑπὸ σελήνῳ σῶμα, πῶν ἐπ' ἀδείας φοραὸν φέ-

ρεται, ὡς ἔστι καταδήλον, τὸ ὑπὲρ σελήνῳ, ἥτοι ἄ-
 πας ὁ αἰθήρ τὴν κύκλῳ κεκλήρωται. καὶ δὲ ἐν μί-
 ρει διάφορον ἔχει τὴν τροφὴν, τὴν κατὰ φύσιν ιδιό-
 τητα ἢ παραλλάσει. διὰ πάντων γὰρ τῶν μερῶν κύ-
 κλῳ κινεῖται.

Ὅσον δὲ τὸ τάχος τῆς οὐρανοῦ φορᾶς ἢ φαντα-
 σία, ἀλλ' ἔδὲ λόγῳ αὐτὶς καταλάβοι. χρόνῳ μὲν τοι
 μετρητὸν ἔστιν. εἰ γὰρ ἡ μαυότης καὶ λεπτότης τῆ αἰθε-
 ρεῖς σώματος ἀπειροότητος, κατὰ ταύτην καὶ ἡ ταχύτης
 ἄξαισιος. ἐξ ἐμφύτου γὰρ ἐλαστικότητος ἀπειροπλα-
 σίονος τῆς τῆ αἴρος καὶ ἡ κίνησις καὶ πᾶσα ἐνέργεια
 τῆ αἰθερεῖς σώματος. καὶ εἰ τὴν ἐν αἴρει καὶ ὑπεκαύ-
 ματι ἐλαστικότητα καὶ τὴν κατὰ ταῦτα μαυότητα οὐκ
 αὐτὶς ῥαδίως ἐπιλογίσαιτο, πῶς αὐτὴν ἐν τῆ αἰ-
 θερῆ περνοήσεις; μᾶλλον γὰρ ὁ αἰθήρ προβέβηκε
 καὶ ὑπερβέβηκε τοῖς δυνάμει καὶ ἐνεργείαις, ἢ τῆ
 μέγεθαι τῶν ὑφ' αὐτὸν, εἰ καὶ ταῦτα ὁμοῦ πάντα ἐλά-
 χιστα πρὸς τὸ ἐκεῖνε μέγεθος παραβαλλόμενα κείνε-
 ται, τότε δὴ μόνον ὁμοιοῦντα πλείονος, τῆ πλείονος
 ὡς εἰκὸς μετασχεῖν ὕλης, καὶ τῆς κατ' αὐτὴν ἀδρα-
 ρείας, ὡς μάλιτα κηίζειν αἰετῆς ἐκεῖνε ἐπικυρίας
 καὶ συστάσεως.

Μέγα ἔν τὸ μέγεθος τῆ αἰθερεῖς σώματος. πλήρ
 πεπερασμένον, ὅτι ἐν χρόνῳ αἰετισμῶν περιέρχεται
 ἀπὸ τῆ αὐτῆ εἰς τὸ αὐτὸ ἄπας ὁ ἔρανος, ὡς ὁραταί.
 εἰ γὰρ πεπερασμένος ἦν κατὰ βάθος, ἄπειρος δὲ
 κατὰ μήκος, ἦν αὐτὸ ἄπειρον ἐκ περασμένων μερῶν,
 καὶ τὸ ὅλον ἀχημάτισον, καὶ ἀσύστατον. ἢ γὰρ αὐτὸ εἶ-

χον

χον τὰ μέρη ἕτε πρὸς ἄλληλα ἕτε πρὸς τὸ ὅλον θέ-
σιν καὶ θέσιν. τὸ γὰρ ἄπειρον ἕτε χῆμα καὶ μορφῶν,
ἕτε τοῖς ἄλλοις σώμασι συνταγῶναι ἔχει. ἕτε γὰρ
ὅλον ἕτε μέρος αὐτὸ γένοιτο τῷ παντός. πεπερασμένος
ἄρα ὁ αἰθήρ μέρος ὢν τῷ παντός καὶ θεῖσιν καὶ χῆμα
καὶ μορφῶν ἔχει.

Μορφῶν δὲ καὶ χῆμα ἔχει ὁ αἰθήρ σφαιρικόν,
ὡς καὶ ἡ κίνησις δεικνύει, καὶ ἡ ὄρασις μαρτυρεῖ.
σφαιρικόν δὲ ἔχει, διότι τῷτο τὸ χῆμα δι' ὅλου ἐστὶν
ὁμαλόν, καὶ ὁκίνητον μᾶλλον, καὶ ὁρύκολπον, καὶ χη-
μάτων στερεῶν τὸ ἀπλέστατον, ὅτι ἐκ μιᾶς ἐπιφα-
νείας, καὶ πρώτισον καὶ ἐνοειδὲς κατὰ τὸν κύκλον.

Πόρισμα α΄.

Ἐκ τῷ εἶναι τὰ μέρη τῷ παντός κόσμῳ πεπερασμέ-
να γῆ, θάλασσα, αἶθρ, ὑπέκαυμα, αἰθήρ, συνάγε-
ται, ὅτι ὁ κόσμος ὅλος πεπερασμένος ἐστὶ. πῶς γὰρ
αὐτὸ εἶη τὸ ὅλον ἄπειρον πεπερασμένων ὄντων τῶν αὐτῶν
μερῶν, ὅξ ὢν ἐκεῖνο;

Πόρισμα β΄.

Ἐκ τῷ εἶναι τὸν αἰθέρα ἀνώτατον καὶ σφαιρικόν σώ-
μα, ἅπας ὁ κόσμος σφαιρικόν ἔχει χῆμα.

Πόρισμα γ΄.

Ἐκ τῶ εἶναι ἀδιαλείπτως κινέμενον τὸν αἰθέρα, ἀ-
διάλειπτος ἢ ῥοή ἐν τῇ φύσει.

Πόρισμα δ΄.

Ἐπεὶ ὁ αἰθήρ συγκινεῖ τὰ ὑπὸ σελήνῳ συκόντα,
καὶ συυπάρχοντα συγκινεῖ, καὶ συνεργεῖ τοῖσι πᾶσι,
καὶ ταῦτα μεταβάλλει καὶ ἀλλοιοῖ, αὐτουργεῖ δὲ ἐδού,
εἰ μὴ κατὰ συμβεβηκός. ἔτ' ἄρα πρωταίτιον, ἔτε γε-
νικόν ἐστιν αἴτιον, ἀλλὰ συναίτιον ἐν τῇ γενέσει.

Πόρισμα ε΄.

Τῆς συστάσεως ἄρα τῆς πρωτογόνων εἰδῶν ἐν τῇ
παθητῷ σώματι συνοχῶς ὁ αἰθήρ, τῆς δὲ διαδοχῆς
αὐτῆς συνεργός.

Πόρισμα ς΄.

Τὰς ἀλλοιώσεις τῶ παθητῶ σώματος πρὸς τὰς συ-
νεργὰς δυνάμεις τῶ αἰθέρος ἀναφέρομεν. τὰ δὲ πά-
θη τῶ ὑπὸ σελήνῳ ἐστὶ σώματος. ὁμωνύμως ἄρα λέ-
γεται θερμὸς ὁ ἥλιος, καὶ θερμὸς ὁ αἴρ.

Πό-

Πόρισμα ζ'.

Ατομικὰς, ἕκ ἐιδικὰς διαφορὰς τῶν μερῶν τοῦ αἰθέ-
ρος λογιζόμεθα. θίσει γὰρ καὶ μεγέθει, καὶ χέσει
πρὸς τε ἄλληλα καὶ πρὸς τὰ ὑπὸ σελήνῳ καὶ ταχύτη-
τι διαφέρουσι, καὶ ἀλλοίως ἐπενεργῶσι.

Πόρισμα η'.

Μάτῳ ἄρα λέγονται αἱ τῶν ἀστέρων ἐπιρροαί, εἰ
μὴ τὰς μεικὰς ἐπενεργείας κατὰ τε ἀπόστασιν καὶ
χέσιν ἰδίας καλῶσιν ἐπιρροάς.

Πόρισμα θ'.

Επεὶ τὸ ὑπὸ σελήνῳ σῶμα συυτέτακται καὶ με-
μόρφωται σφαιρικῶς ἀπτόμνον τῷ αἰθέρος, καὶ χέ-
σιν ἔχει ὀλικίῳ καὶ κατὰ μέρος, ἔστι δὲ τῷτο πεπε-
ρασμένον· πεπέρασται ἄρα καὶ ὁ αἰθήρ προδήλως.
προδήλος γὰρ ἡ ποιά σχέσις τῶν μερῶν τοῦ αἰθέρος
πρὸς τὰ ὑπὸ σελήνῳ ἕκ τε τῆς κινήσεως τῶν ὑρανίων
καὶ τῆς καθ' ἕκαστα ἐνεργείας. ἀναλογῶσι γὰρ τὰ μέ-
ρη ἑκατέρων σφαιρικῶς, τὰ μὲν ἐνεργουῦνται, τὰ δὲ
πάχοντα.

ΣΧΘ.

Σ Χ Ο Λ Ι Ο Ν .

Ἀρχαῖον δὴ τὸ δόγμα, ὅτι ὁ κόσμος πεπέρασται. τούτο γὰρ ἢ ἀρχαιοτάτη Σοφία ἐπέσβεσε, καὶ παρὰ τοῖς σοφοῖς τῶν Αἰγυπτίων ἀραρὸς ἦν, ὡς ἔστιν ἰδεῖν ἐν τοῖς ἱερογλυφικοῖς αὐτῶν ὑποτυπέμενον, καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῶν Ἑλλήνων, καὶ πρώτοις Ποιηταῖς ἐν ἀλληγορίαις καὶ πολλαχῶς ἄλλως ἐκπεφασμένον· τί γὰρ ἄλλο ὑποτυποῖ ἢ τὰ Ἀχιλλέως ἀσπίς παρ' Ὀμήρῳ, ἢ αὐτὸ τῆτο τὸν κόσμον ὡς ἔχει χήματος καὶ τάξεως τῶν μερῶν· κοσμογραφίαν καὶ ἔρανογραφίαν ὑποτίθεισιν ἐν αὐτῇ ὁ Ποιητής, καὶ περιγράφει τὸν κόσμον, οἷον ἢ καινὴ δόξα τῶν σοφῶν ἐφρόνει. πρόδηλον ἄρα ὡς βοᾷ ἢ ἀσπίς, τοῦτο μὲν τότε τῶν σοφῶν δόγμα. ἐντεῦθεν ἔν ἅπαν τὸ σίφος τῶν σοφῶν ταῦτο ἐφρόνεν· ὅψε δ' ἄλλ' ἔν περὶ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα Λόκιππος ὁ Παρμενίδου μαθητής κρυφωμένης, τάτε ἄτομα καὶ τὴν ἀπειρίαν τῶν κόσμου δόγμα ἔκτοπον καὶ παράλογον εἰσηγήσατο, καὶ παρερρύη ἐξ αὐτῆ κόμμα φιλοσοφῶντων ὑποτονθορύζον τὰ τῶν Λόκιππου, καὶ πρόεστη ἕστερον ὁ Ἐπίκουρος καὶ διέδωκεν, ἀλλ' ἢ πληθὺς τῶν σοφῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ τότε καὶ εἰς κατέπτυσε καὶ ἀπήλεγξεν, ὥστε εἰς ὀλίγους καὶ μοχθηρὰς συζητῆναι τὰ Λόκιππου καὶ Ἐπικύρου φρονήματα, οἷς φίλον καὶ ζῆν, καὶ θνήσκειν κατὰ τὰ κτῆνη· εἰς πολλὰς γὰρ διασταύτες οἱ φιλοσοφῶντες αἱρέσεις καὶ περὶ πολλῶν διαφερόμενοι καὶ ἀντιδοξῶντες, κρυμβατούντων

ἢ·

ἤγουντο σχεδὸν οἱ πάντες τὸ ἄπειρον. καὶ Στοικοὶ γὰρ καὶ
 Ἀκαδημαῖοι καὶ Περιπατητικοὶ Φιλόσοφοι ἀκμάσαντες
 διὰ μακρῶ κατεπολέμησαν τὴν τὸλμην τῆ Δελκίππε,
 ἀπελέγχοντες τὴν παράλογον καὶ παράφρονα αὐτῆ δό-
 ξαν. ἀλλὰ καὶ οἱ παρ' ἡμῖν ἤδη νεώτεροι Φυσικοὶ, τὰ
 ἄτομα καὶ τὸ κενὸν εἰσποισάμενοι, τὴν ἀπειρίαν ἀ-
 πέπτυσαν, μήτε κατ' ἀριθμὸν μήτε κατὰ μέγεθος ἐ-
 νργεία ἀποδεχόμενοι, ὥστε καὶ τὰς ἀτόμους πεπερασ-
 μένας κατ' ἀριθμὸν φρονοῦσι, καὶ τὸν κόσμον πεπε-
 ρασμένον κατ' ἑκτασιν.

Ποίει δὲ φράτις α σάκος, μέγα τε σιβαρόν τε
 Πάτοσε δαιδάλων περὶ δ' αὐτογα βάλεσ φαινήν
 Τρίπλακα μαρμαρίῳ, ἐν δ' ἀργύριον πλαμῶνα
 Πόπε δ' ἄρα αὐτοῦ ἔσαν σάκος πτύχεις. αὐτὰρ
 ἐν αὐτῷ

Ποίει δαίδαλα πολλὰ ἰδεῖσσι φραπίδεσσι.

Ἐν μὲν γαῖαν ἔταξ' ἐν δ' οὐρανὸν, ἐν δὲ θά-
 λασσαν,

Ἡέλιον θ' ἀκάμαντα, σελῳύῳ τε πλήθυσαν

Ἐνδέτε τείρεα πάντα, τὰτ' ἕρωὸς ἐσεφάωνται

Πληιάδας θ' ὑάδας τε, τότε θένος ὠείωνος

Ἄρκτον θ' ἰὼ καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν

Ἦτ' αὐτῷ ερέφεται, καὶ τ' ὠείωνα δοκῶει

Οἷα δ' ἄμμορος ἐστὶ λοεφῶν ὠκεανοῖο.

Ἐν τέτοις τὴν σύταξιν τῆ φυσικῆ κόσμου διαγρά-
 φει ὁ Ποιητής, ἐξῆς δὲ καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον.